

парламенту. Незважаючи на те, що на сьогодні цей термін не вживається законодавцем, очевидно, що електронний парламент, як явище, вже давно існує в Україні і з кожним роком набирає все більших обертів, що є надзвичайно позитивним явищем в контексті розбудови демократичної держави.

Література:

1. World e-Parliament report 2020. Вилучено з <https://www.ipu.org/resources/publications/reports/2021-07/world-e-parliament-report-2020>
2. Про Регламент Верховної Ради України. Закон України (2010) Вилучено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1861-17#Text>
3. Чукут С.А. Впровадження електронного парламенту в Україні в контексті сучасних світових тенденцій. Вилучено з <https://ktru.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/02/Vprovadzheniya-elektronno-go-parlamentu.pdf>
4. Про затвердження Програми інформатизації законотворчого процесу у Верховній Раді України на 2012-2017 роки (2013) (Постанова Верховної Ради України від 05.07.2012 р.) Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5096-VI#Text>
5. Стратегія електронного парламентаризму на 2018–2020 роки. Вилучено з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/64/f475888n14.pdf>

ПРОБЛЕМА МОБІНГУ В СУЧАСНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Нечасва Ю. О.

студентка 3 курсу

*факультету ресторанно-готельного та туристичного бізнесу
Київського національного торговельно-економічного університету
м. Київ, Україна*

«Мобінг (від англ. mob – юрба) – систематичне цькування, психологічний терор, форма психологічного тиску у вигляді цькування співробітника у колективі, зазвичай з метою його звільнення. Цей термін виник на початку 1980-х років завдяки психологу і медику, доктору Ханцу Лейману, який провів дослідження цього явища на робочих місцях у Швеції. Жертвою мобінгу може стати будь-яка людина. Нерідко ними стають молоді фахівці, які щойно прийшли на роботу в новий колектив. Також жертвою мобінгу можуть стати і працівники передпенсійного віку. Це ганебне явище – мобінг – трапляється не тільки у приватних структурах, але і в державному секторі» [1].

Мобінг виглядає так само, як звичайний булінг, але часто замість одного агресора жертва стає мішенню групи. Один або декілька осіб з колективу заохочують своїх колег об'єднатися проти жертви. Зазвичай це відбувається протягом певного періоду часу і може включати такі тактики, як: вербальне, невербальне, психологічне та фізичне насильство. Незважаючи на те, що такі випадки трапляються часто, їх нерідко недооцінюють.

Явище мобінгу широко розповсюджене в усьому світі, як у приватних компаніях, так і в державних структурах. Дослідження показують, що рівень мобінгу на робочому місці становить майже 50% у США, 4% в Італії та 5-10% в Європі [2].

На жаль, в Україні не ведуться статистичні дослідження та фіксація даних щодо окремих випадків мобінгу. Це свідчить про актуальність висвітленої проблеми та необхідність дослідження міжнародного досвіду боротьби з мобінгом і впровадження нових правових норм в законодавстві України.

У країнах Європи та Північної Америки для боротьби з мобінгом заснують громадські організації, відкривають контактні анонімні лінії підтримки, ухвалюють законодавчі акти та вводять покарання за порушення правил, інформують громадян стосовно видів мобінгу та його протидії.

У Франції було прийнято спеціальний Закон «Про захист працівників від морального переслідування на робочому місці». Підписання анти-мобінгових угод є поширеним у Німеччині. До цього ж відповідальність за мобінгові дії передбачена у трудовому договорі, тому роботодавець виплачує постраждалому значне матеріальне відшкодування. Важлива роль відводиться діяльності профспілок [3].

У Швеції, окрім законодавчих актів, значного розповсюдження набула соціальна реклама. Кодекс праці Республіки Польща зобов'язує роботодавця протидіяти мобінгу як негативному явищу в службово-трудових відносинах [4].

Аналіз результатів пошуку у Єдиному державному реєстрі судових рішень України [5] за ключовим словом «мобінг» дає підставу стверджувати, що у більшості випадків позивачеві було відмовлено у задоволенні позову у зв'язку з недоведенням фактів наявності завданої моральної шкоди.

Першою спробою врегулювати проблему мобінгу в Україні на законодавчому рівні став Проект Закону про забезпечення захисту від морального переслідування на робочому місці № 4997 від 03 червня 2014 р., який згодом був відкликаний. У наступні роки було зареєстровано ще декілька схожих законопроектів, але жоден з них так і не був прийнятий [2].

Минулого року був зареєстрований новий Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення

щодо протидії мобінгу № 4306. Законопроектом пропонується внести чітке визначення самого поняття «мобінг» та визначити адміністративну відповідальність у вигляді накладання штрафу або громадських робіт.

Проте цей законопроект не був підтриманий. І на сьогоднішній день законодавчо не визначені норми, що встановлювали б відповідальність за мобінг, а отже це питання залишається відкритим й до тепер, тоді як лише шляхом наслідування міжнародного досвіду й вдосконалення юридичних механізмів можна досягти якісних змін щодо вирішення проблеми мобінгу в Україні.

Література:

1. Що таке мобінг і які його наслідки? URL: <https://korostenskar-da.gov.ua/news/1607671229>.
2. Правове регулювання мобінгу: національний та міжнародний досвід. URL: <http://jurfem.com.ua/pravove-reguluvannya-mobingu>.
3. Шамшієва А. В., Юричка Ю. І. Мобінг як форма прояву міжособистісного конфлікту в організації. *Психологопедагогічні проблеми особистості та суспільства*: матеріали міжн. науково-практ. конф. (20 лютого 2014 р., м. Дніпро). С. 112-114.
4. Коляда Т. А. Мобінг у трудових (службово-трудовах) відносинах: до постановки проблеми. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2010. № 2 (49). С. 270.
5. Єдиний державний реєстр судових рішень України. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>.

СУЧАСНА ПРОБЛЕМАТИКА ЕЛЕКТРОННИХ ЦИФРОВИХ ДОКАЗІВ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Олениченко О. В.

*магістр 1 року навчання юридичного факультету
Національного університету біоресурсів та природокористування
України*

Науковий керівник: Пушкар М. В.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного
та господарського права
м. Київ, Україна*

На сьогоднішній день ми можемо спостерігати, як електронні докази використовуються в судочинстві, але не треба забувати, що вони потребують удосконалення процедури збирання та дослідження